

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ КНИЋ, на основу чл. 52. став 1. тачка 1. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14), чл. 68. став 1. тачка 1. Статута општине Кнић („Сл.гласник РС“, бр. 95/08 и „Сл. гласник општине Кнић“ бр. 3/16)) и члана 6. став 1. тачка 1. Одлуке о општинској управи општине Кнић („Службени гласник општине Кнић“ бр. 18/16,)

П р е д л а ж е

ОПШТИНСКОМ ВЕЋУ ОПШТИНЕ КНИЋ, да на седници од _____ 2017. године, на основу чл. 46. став 1. тачка 1. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14), чл. 59. став 1. тачка 1. Статута општине Кнић („Сл. гласник РС“, бр.95/08 и „Сл. гласник општине Кнић“ бр. 3/16), и чл. 7. став 1. тачка 1. Одлуке о Општинском већу општине Кнић („Сл. гласник општине Кнић“, бр.1/08), донесе

З а к љ у ч а к

ПРЕДЛАЖЕ СЕ СКУПШТИНИ ОПШТИНЕ КНИЋ, да на седници од _____ 2017. године, на основу члана 32. Став 1. Тачка 4. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС“, бр. 129/07 и 83/14), чл. 35. став 1. тачка 5. Статута општине Кнић („Сл. гласник РС“, бр. 95/08 и „Сл. гласник општине Кнић“ бр. 3/16) и чл.146. Пословника о раду Скупштине општине Кнић („Сл. гласник РС“, бр. 95/08), донесе

ПРОГРАМА МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ КНИЋ ЗА 2018.ГОДИНУ

(Одштампан у прилогу)

Образложење

Правни основ за доношење овог Програма садржан је у члану 32. Став 1. Тачка 4. Закона о локалној самоуправи ("Сл.гл.РС", бр 129/07 и 83/14-др. Закон) и члану 35.став 1. Тачка 5. Статута општине Кнић("Сл.гл РС", бр.95/08 и "Сл.гл.општине Кнић", бр. 3/16) којима је утврђена надлежност Скупштине да доноси стратегије, програме развоја општине и појединих делатности.Овај Програм служи конкретизацији циљева и активности дефинисаних Статегијом одрживог развоја општине Кнић за период 2010-2020.године.

Програмом се ближе уређују мере за спровођење политике унапређења и подршке пољопривредној производњи и руралном развоју општине Кнић.Овај предлог програма је усаглашен са Законом подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("сл.гл.РС", бр.106/2015) и другим системским законима у овој области.

Број:320-2049/2017-08

Датум:07.12.2017.године

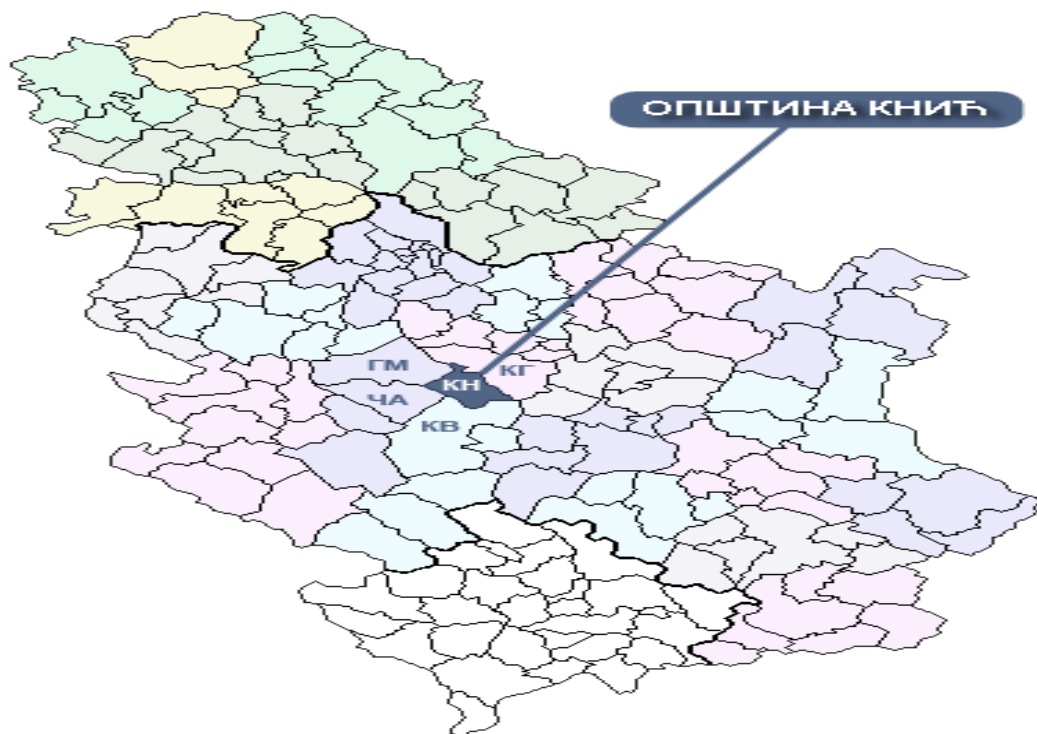
НАЧЕЛНИК ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ

Љубица Ђуровљевић

I ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

1.1.1. Географске и административне карактеристике

Општина Кнић налази се на $43^{\circ} 55' 43''$ географске ширине и $-20^{\circ} 42' 54''$ географске дужине. Припада Шумадијском округу, окружена општинама Крагујевац, Краљево, Чачак и Горњи Милановац. Заузима површину од 413 км са 36 насељених места у којима живи 14.237 становника (попис 2011. год.)

Сам географски положај општине обезбеђује веома добру саобраћајну повезаност са околином. Саобраћај се углавном одвија преко државних путних праваца Крагујевац - Чачак, Крагујевац - Краљево, Кнић - Баре, Крагујевац - Горњи Милановац, преко којих се обезбеђују излазак на ауто-пут Београд - Ниш и Ибарску магистралу. Повезаност општинског центра Кнића чија се седишта налазе на двадесетом километру магистралног пута Крагујевац - Чачак, са насељеним местима на подручју општине обезбеђују се локалним путевима у дужини од 92 км, од чега је 66 км асфалтирано.

Кнић је од већих градова у у свом окружењу удаљен: од Крагујевца 20 км, Чачка 41 км, Краљева 43 км, Горњег Милановца 33 км, а од Београда 140 км. Преко територије Кнића пролази значајан међународни железнички коридор Крагујевац - Краљево, као и два магистрална пута који општину повезују са ибарском магистралом, Чачком и Горњим Милановцем.

1.1.2. Природни услови и животна средина

Рељеф Кнића карактеришу изражене висинске разлике између појединих предела. Плодне површине око реке Груже и њених притока имају просечну надморску висину од 270 метара, а узвишења према Руднику, Гледићким планинама, Котленику и другим планинама пењу се на око 500 метара надморске висине.

Овај део јужне Шумадије богат је шумом, водом и плодном земљом. Овакав рељеф и плодна земља око реке Груже веома је погодна за ратарске и повртарске културе, а читаво подручје за воћарство и сточарство.

Климатске прилике овог подручја карактеришу умерено хладне зиме и умерено топла лета, што су основна обележја умерено континенталне климе.

На територији општине Кнић постоји израђена већа вештачка акумулација на реци Гружи, која у знатној мери доприноси коришћењу водних ресурса за снабдевање становништва пијаћом водом.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Број становника се годинама константно смањивао, тако да је од 23.192 становника колико је општина имала 1971. године у 2011. години број становника је умањен и износи 14.237 становника.

Просечна старост се константно повећавала током последњих година и у 2011. години је достигла вредност 47 година.

С обзиром да општина Кнић спада у групу малих општина, са претежном активношћу у области пољопривреде, то је један од разлога што млађе популације мигрирају ка већим привредним центрима.

Гледајући образовну структуру становништва старијег од 15 година највећи је број оних који су са средњим образовањем. Ова групација чини 36% женске, а 51% мушке популације. Без школске спреме је 7% женске, а 1% мушке популације.

1.1.4. Диверзификација руралне економије

Статистички подаци показују да број запослених лица у општини Кнић непрекидно варира: (2003.г. – 1245 запослена лица, 2004.г. – 1492, 2005.г. - 1589, 2006.г. - 1882, 2007.г. - 1641) из чега се може извести закључак да нема одређеног тренда у смислу константног смањења или повећања броја запослених.

Територија општине Кнић је у потпуности рурална средина коју карактеришу природна богатства, очувана животна средина и доминантна рурална економија у сектору сточарства, воћарства, ратарства, повртарства и пчеларства. Посебно место заузимају и пратеће области које се сматрају диверсификацијом пољопривредних активности: сеоски, верски, ловни и манифестациони туризам, цвећарство, домаћа радиност. Улога пољопривреде у креирању друштвено - економског развоја на територији општине Кнић је доминантна у односу на остале привредне гране. Гране пољопривреде које су највише заступљене су: сточарство, воћарство и ратарство. Највећи напредак у овим гранама пољопривреде могао би се постићи променом сетвене структуре односно диверсификацијом

саме пољопривредне производње (узгој акумулативнијих култура и побољшање расног састава).

Општина Кнић читавом својом територијом припада најживописнијем делу Шумадије и својом очуваном природом и Гружанским језером пружа услове за развој сеоског туризма.

За развој сеоског туризма значајно је поменути и неопходна улагања у виду очувања и надградње старих вредности, као и за увећање броја домаћинстава која се баве овом привредном делатношћу узимајући у обзир чињеницу да постоје услови у погледу природног богатства.

1.1.5. Рурална инфраструктура

Инфраструктура у општини Кнић има својих предности али и одређених недостатака, мада генерално посматрано стање локалне инфраструктуре може се оценити као делимично задовољавајуће. У предности се убрајају повезаност са ближим и даљим окружењем, магистралним и регионалним путевима и пругом, добар квалитет воде за пиће. На другој страни у недостатке се сврставају коловозна конструкција која у лошем стању, недовољан број система за пречишћавање комуналних отпадних вода, дотрајала комунална и водоводна мрежа, слабо развијена канализациона инфраструктура. У наредном периоду потребно је више пажње и улагања посветити развоју и побољшању стања локалне инфраструктуре, јер то представља један од битних предуслова за подизање стандарда и побољшања услова живота и рада људи на територији општине.

На нивоу Општине ЈКП „Комуналац“ Кнић је задужен за одржавање локалне путне инфраструктуре и за одржавање водоводне и канализационе мреже и јавних површина.

Путна мрежа

Мрежу путева општине Кнић чине магистрални, регионални, локални и некатегорисани путеви.

Стање коловоза на магистралним и регионалним путевима је у задовољавајућем стању са очуваним функционалним и пројектованим карактеристикама, док се за стање коловоза на локалним путевима не може рећи јер је оно нарушено самом чињеницом да је велики проценат ових путева са коловозом од каменог набоја односно од земљане подлоге, тако да је пропадање коловозне површине знатно брже и под утицајем саобраћаја, али и под утицајем атмосферских прилика посебно имајући у виду конфигурацију терена.

Развијеност саобраћајних капацитета је у знатној мери испратила постојећу инфраструктуру тако да су они сасвим довољни за потребе привреде и грађанства општине Кнић. Значајан и знатан удео у одвијању саобраћаја има транзитни саобраћај који је веома жив и динамичан по свим правцима.

Енергија

Општина Кнић се снабдева електричном енергијом из ЕПС „Србија“ РЈ „Кнић“. Снабдевање електричном енергијом је делимично задовољавајуће.

Водовод

Насеље Кнић снабдева се водом са водосистема „Рашковић“ и „Гружа“, док остала насеља се углавном снабдевају са индивидуалних изворишта. Делови насељених места низводно од Акумулације „Гружа“ снабдева се са водосистема који снабдева Град Краљево.

Третман отпадних вода

Стање канализационе инфраструктуре и санитације насеља на подручју општине није задовољавајуће. Санитација насеља није пратила развој водоводних система (слична је ситуација у целој Србији), тако да све веће количине отпадних вода које прате развој водовода постају један од највећих здравствених проблема. У селима практично не постоје системи за одвођење отпадних вода (осим неусловних септичних јама), што све озбиљније угрожава сама та насеља, јер доводи до загађивања изворишта и ствара услове за развој епидемија. Санитација сеоских насеља на подручју општине је лоша. Отпадне воде се испуштају у импровизоване, пропусне септичке јаме, а често се изливају и у непосредно окружење, те доспевају у водотоке и подземне воде. Осока из штала се често слива неконтролисано у мање водотоке, загађујући их својим органским садржајима, амонијаком и азотним једињењима. Пошто у разутјеним сеоским насељима у брдско - планинским условима класична канализација није могућа побољшање санитације се може остварити кроз активности на нивоу домаћинства, изградњом вододрживих септичких јама. Делимични канализациони системи постоје у насељима Кнић и Гружа.

Телекомуникације

Подручје општине је добро покривено ТТ капацитетима, месном телефонском мрежом, делимично интернет мрежом, омогућено је прикључење свих стандардних али и напредних срвиса.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

1.1.6. Пољопривредно земљиште

На територији општине Кнић пољопривредно земљиште обухвата око 2/3 територије општине и простире се на 27.127 ха. У структури пољопривредног земљишта оранице и баште 12.223 ха, воћњаци чине 1.516 ха, ливаде и пашњаци 5.352 ха. У том смислу Кнић има повољне услове за развој пољопривредне производње. Најразвијеније гране пољопривреде су сточарство, воћарство и ратарство као пратећа грана сточарству. Иако су природни услови такви да погодују развоју воћарства, услед застарелих садница, недовољне примене савремених агротехничких мера и уситњених површина за узгој воћарских култура тржишни вишкови код овог вида пољопривредне производње су минимални. Природне погодности омогућавају узгој шљива, јабука, а у новије време постоји тренд увећања површина под малинама и другим јагодичастим и бобичастим воћем.

Према подацима Пописа пољопривреде из 2012. године статус пољопривредног газдинства има укупно 2.384 домаћинства. У структури пољопривредних газдинстава доминирају она са ситним поседом, где је просечна величина поседа 5.04 ха, а просечна величина парцеле пољопривредног земљишта је 0.42 ха. Најзаступљенија биљна култура на

ораницама и баштама (5617 ха) у општини су жита са 7.140 ха. Од површина под житима на територији општине најзаступљенији је кукуруз са 3.206 ха, затим пшеница са 3.017 ха.

Табела 1. : Површине пољопривредног земљишта по класама и културама

Пољопривредно земљиште у ха								
култура	Класа							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
њива	439.4356	2354.9483	5305.2768	4611.5225	2270.0169	1124.1145	558.9034	177.4170
врт	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
воћњаци	84.8239	1203.2790	1716.2821	500.3120	75.9960	0.0000	0.0000	0.0000
виногради	0.0000	2.0511	47.0961	36.9225	11.8313	0.0000	0.0000	0.0000
ливаде	268.1329	748.3206	1053.6666	645.6472	443.7586	465.1806	331.0722	0.0000
пашњаци	55.2261	98.4328	234.0471	403.6476	692.3473	885.9562	356.3869	87.1641
трстици-мочваре	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
УКУПНО	847.6185	4407.0318	8356.3687	6198.0518	3493.9501	2475.2513	1246.3625	264.5811

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Главни извор воде за наводњавање површина на територији општине су подземне воде на газдинству, површинске воде на газдинству, површинске воде ван газдинства и вода из водовода.

На територији општине Кнић налази се 868.1837 ха државног пољопривредног земљишта. Програмом заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији општине Кнић за 2017.годину од укупног државног пољопривредног земљишта планирано је за издавање у закуп 154.1064 ха.

1.1.7. Вишегодишњи засади

Поред изузетних потенцијала за развој сточарске производње у Општини Кнић постоје и изванредни услови за развој воћарске производње по којој је овај крај некада био препознатљив. Погодни земљишни, климатски и други услови допринели су развоју воћарске производње овога краја. Разноврсност у погледу састава земљишта која су према стадијуму свога развића могу поделити на генетски развијена, генетски млађа и неразвијена земљишта и која су изразито лаке структуре погодна су за подизање засада воћа. Подручје општине карактерише умурено - континентална клима, која се одликује умерено топлим летима и умерено хладним зимама, док су прелазна доба (пролеће и јесен) релативно блага и дуго трају. Овакви подаци указују на то да ово подручје припада повољној зони за производњу воћа. Веома битна чињеница је да температура ваздуха има правилно распоређен ток са минималним температурама у јануару и максимумом у јулу, што се

поклапа са периодом максималне вегетације. Влажност ваздуха је један од битних фактора који утиче на развој биљака и треба истаћи да релативна влажност ваздуха на овом подручју нема веће осцилације што је погодно за развој воћарске производње.

Површине под воћњацима у општини Кнић су на 1.516 ха, од чега 478 ха су плантажне површине, а на 1038 ха су површине под екстензивним начином обраде.

Табела 2.: Воћне врсте по хектару

Јабукe	Крушке	Бресквe	Кајсије	Вишње	Шљиве	Ораси	Лешници	Остало
117	81	18	25	41	169	13	3	9

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Из приложене табеле се види да највећи значај за општину Кнић имају шљива и јабука које и заузимају највеће површине.

1.1.8. Сточни фонд

Подручје општине Кнић представља идеалну базу за развој сточарске производње. После производње шљиве и јабуке сточарство је најважнији део пољопривреде овог краја. Највише је заступљена производња у говедарству и свињарству, док су овчарство и живинарство мање заступљене гране сточарства. Што се тиче природних услова може се рећи да су они на овом подручју идеални за бављење сточарском производњом. На већем делу територије општине Кнић добро успевају житарице што је свакако значајно као добра основа за производњу сточне хране. На већим надморским висинама је мноштво ливада и пашњака као и другог крмног биља.

У општини Кнић је регистровано 10.585 говеда, а од тога крава 5.870, 22.257 свиња од тога крмача 3.800, оваца 20.788 од тога овце за приплод 15.368, козе 1122. Занемарљив број стоке се налази на испаши.

Пчеларство општине Кнић из године у годину има све већи значај из разлога стабилног тржишта пчелињих производа и чињенице да је мед веома тражена намирница у земљама ЕУ.

1.1.9. Механизација, опрема и објекти

У погледу опремљености механизацијом, опремом и објектима може се рећи да није на задовољавајућем нивоу за успешну и економски исплативу производњу. Највећи проблем је у старости механизације као и спором увођењу технолошких решења. У општини има газдинстава са комплетном механизацијом, али највећи број газдинстава нема комплетну пољопривредну механизацију, и поседује трактор са мањим или већим бројем тракторских прикључака. Укупан број пољопривредних газдинстава која поседују једноосовинске тракторе је 533, двоосовинске 3.218 и комбајна 374.

Табела 3.: Трактори на територији општине Кнић

Једноосовински трактори		Двоосовински трактори		Комбајни	
Укупно	Старији од 10 година	Укупно	Старији од 10 година	Укупно	Старији од 10 година
533	494	3218	3135	374	372

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

У погледу опремљености прикључним машинама ситуација је следећа: број берача кукуруза је 231, плугова 2653, тањирача 1702, дрљача 2021, сетвоспремачи 241, ротофреза 149, растурачи минералног ђубрива 906, растурачи стајњака 73, сејалице 823, прскалице 944, косилице 17792,приколице 1822.

Табела 4.: Објекти за смештај стоке

Објекти за смештај говеда		Објекти за смештај свиња		Објекти за смештај носиља		Објекти за смештај остале стоке	
Број	Капацитет	Број	Капацитет	Број	Капацитет	Број	Капацитет
2953	25402	2442	41669	1118	101685	2003	42864

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Неопходна је модернизација свих објеката за држање стоке, као и опремање објеката савременом опремом како би они одговарали стандардима и захтевима високе производње. Треба истаћи да су капацитети за држање стоке на задовољавајућем нивоу, има доста објеката који нису у функцији, а који би уз мала финансијска улагања била приведена намени.

Табела 5. : Објекти за смештај пољопривредних производа

Кошеви за кукуруз		Амбари	
Број	Капацитет м ³	Број	Капацитет м ³
3132	61852	2009	51107

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2012.

На територији општине присутно је 272 објеката за силажу чији је укупни капацитет 31.500 м³.

Објеката за смештај пољопривредних машина је укупно 1282 са капацитетом од 82.843 м², која су у већини газдинстава добро опремљена. Мали број газдинстава поседује добре услове за складиштење и чување стајњака, углавном су то осочне јаме, док се на већини газдинстава одлагање стајњака врши на неадекватан начин. Неопходно је у будућности улагати у изградњу адекватних и реконструкцију већ постојећих стајњака.

На територији општине је 201 пластеник капацитета 23.679 м² и 3 силоса капацитета 56 м³.

1.1.10. Радна снага

Табела 6.: Број пољопривредних газдинстава

Укупно	1-2	3-4	5-6	7 и више лица
3941	2392	1258	265	26

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Из табеле се може закључити да је највећи број газдинстава са само 1-2 лица на породичном газдинству.

Табела 7.: Чланови газдинства и стално запослени на газдинству према полу

На породичном газдинству		
Укупно	Жене	Мушкарци
9670	4184	5486

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Табела 8.: Годишње радне јединице ангажоване радне снаге у пољопривреди на територији општине Кнић

Годишње радне јединице				
Укупно	Носиоци газдинства	Чланови породице који су обављали пољопривредну активност на газдинству	Стално запослени на газдинству	Сезонска радна снага и радна снага под уговором
4501	2035	2252	27	187

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Треба истаћи да је број жена међу носиоцима газдинстава 261, и да тај број последњих година бележи стални пораст. У погледу односа између стално запослених на газдинству и сезонске радне снаге види се да је већи број сезонске радне снаге, што произилази из чињенице да су поједини радови у пољопривреди сезонског карактера.

1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава

Према подацима пописа пољопривреде из 2012. године статус пољопривредног газдинства на подручју општине Кнић има 3941 домаћинстава, од овога броја 4 домаћинстава је без земљишта.

Табела 9.: Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта на територији општине Кнић (до 10 ха)

Укупно		До 1 хектара		1-2 хектара		2-5 хектара		5-10 хектара	
ПГ	Ха	ПГ	Ха	ПГ	Ха	ПГ	Ха	ХГ	ха
3941	19244	545	342	645	962	1455	4899	930	6451

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Табела 10.: Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта на територији општине Кнић (преко 10 ха)

10-20 хектара		20-30 хектара		30-50 хектара		50-100 хектара		100 хектара	
ПГ	Ха	ПГ	Ха	ПГ	Ха	ПГ	Ха	ПГ	ха
294	3989	51	1228	11	399	4	261	2	713

Извор:РЗС,Попис пољопривреде 2012.

Највећи број газдинстава њих 1455 користи обрадивог земљишта у површини од 2-5 хектара.

Табела 11.: Газдинстава према броју условних грла

Укупно условних грла	< 4 УГ	5-9	10-14	15-19	20-49	50-99
17335	2708	832	235	86	69	2

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Највећи број пољопривредних газдинстава на подручју општине Кнић има мање од 4 условна грла.

1.1.12. Производња пољопривредних производа

Табела 12.: Производња најзначајних ратарских култура у општини Кнић

Култура	Површина ха	Просечан принос т/ха	Укупно тона
Пшеница	2.909,88	3,1	9.020,628
Кукуруз	3.830,43	5,1	19.535,193
Овас	928,37	2,7	2.506,599
Јечам	403,47	3,6	1.452,492
Соја	250,62	1,9	476,178
Укупно	8.322,77		

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

Табела 13.: Производња најзначајнијих воћних култура у општини Кнић

Воћна врста	Интензивни засади ха	Екстензивни засади ха	Укупно
Шљива	391,8	709	1.100,8
Јабука	12,6	104,1	116,7
Вишња	16,8	24,5	41,3
Крушке	22,8	57,8	80,6
Бресква	3	15,5	18,5
Дуња	1,2	11,5	12,7
Укупно	448,2	922,4	1.370,6

Извор:РЗС, Попис пољопривреде 2012.

1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

У области пољопривреде у општини постоји једна земљорадничке задруга: ЗЗ „Пољофлора“ Кусовац и у 2017 години је основано Удружење воћара „Гружанско воће“.

Савремена пољопривредна производња захтева све већу улогу задруга и удружења, само таква она могу да пољопривредницима обезбеде пренос стручних знања, контролу производње, могућност приступа и коришћења финансијских средстава, обезбеђење набавке механизације, регилисање откупа и већу конкурентност на тржишту. Један од главних стратешких циљева општине Кнић је развој задругарства и нарочито формирање већег броја удружења пољопривредника. За подршку развоју пољопривреде општина издваја значајна средства.

1.1.14. Трансфер знања и информација

Савремена пољопривреда данас захтева примену нових технологија а нарочито примену стручних знања и информација. Уколико желе да прате та знања и информације пољопривредници морају константно да се едукују, у том смислу највећи значај је на пољопривредним стручним службама и општинама. На овом подручју постоји Пољопривредно саветодавно стручна служба Крагујевац која својим активностима доприноси преносу знања ка пољопривредницима. Едукација и информисаност су неопходни за високу и стабилну производњу којом се остварује конкурентност на тржишту. У последњих неколико година ПССС Крагујевац је са својим стручним службама одржала велики број едукација путем зимских предавања. Такође, обављено је и прикупљање узорака за анализу земљишта и дате су препоруке за побољшање квалитета земљишта кроз правилну употребу ђубрива. Треба истаћи и да свој допринос преносу знања и информација из области пољопривреде даје и локална самоуправа. Преко Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине пољопривредници се упознају са тренутним дешавањима из ове области и информишу о догађајима на локалном нивоу.

Табеларни приказ планираних мера и финансијских средстава

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)	100.1.1.	3.000.000,00	1.000,00			
	УКУПНО		3.000.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите	100.2.1.	5.000.000,00		100%		
	УКУПНО		5.000.000,00				

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Инвестиције у физичку имовини пољопривредних газдинстава	101	15.000.000,00		До 80%		
2.	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде	102	50.000,00		100%		
3.	Инвестиције за прераду и	103	500.000,00		До 80%		

	маркетинг пољопривредних и прехранбених производа и производа рибарства						
4.	Управљање ризицима	104	5.200.000,00		100%		
5.	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре	301	2.000.000,00		100%		
6.	Економске активности циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификациј система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	500.000,00		До 80%		
	УКУПНО		23.250.000,00				

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	2.000.000,00		100%		
	УКУПНО		2.000.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1.	/	/	/	/	/	/	/

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	33.250.000,00
Планирана средства за директна плаћања	3.000.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	5.000.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	23.250.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	2.000.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	-
Пренете обавезе	-

1.1 Циљна група и значај промене која се очекује након примене Програма

Циљна група овог Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја у општини Кнић су регистрована комерцијална пољопривредна газдинства, њихови носиоци, са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава, удружења, предузетници и правна лица за пружање саветодавних и других услуга. Општина Кнић овим програмом настоји да буде креатор и промотер развоја пољопривреде и руралног развоја стварањем повољних услова у складу са природним потенцијалом и потребама самих произвођача, кадровским и пословним решењима и финансијском подршком расположивим буџетским средствима за ову намену.

Циљ спровођења ових мера је повећање нивоа производње и квалитета производа, такође ова мера ће допринети повећању продуктивности и конкурентности пољопривреде

овог краја. Имајући у виду специфичност средине у којој се програм спроводи - повољан географски положај и климатске услове за развој пољопривреде, са добром путном инфраструктуром, здравом еколошком средином, као и задовољавајућим ресурсима за развој, пре свега сточарства и воћарства, даљи развој пољопривреде ће се базирати на развоју, организовању и модернизовању сточарске и воћарске пољопривредне производње, а са циљем подизања профитабилности у пољопривреди. Локална самоуправа са Канцеларијом за пољопривреду и заштиту животне средине, а у сарадњи са ПССС Крагујевац радиће и на подизању нивоа знања кроз едукацију пољопривредника, а све у циљу унапређења пољопривредне производње. Организовање одласка на сајам пољопривреде у Нови Сад, учествовање на Шумадија сајму у Крагујевцу, студијска путовања и одржавање огледа на одабраним газдинствима повећа ће ниво знања код пољопривредника.

Све већи број незапослених лица се враћа на газдинства и подиже нове или обнавља већ постојеће засаде воћа где пре свега доминирају шљива, јабука, а у последње време се јавља интересовање за гајењем јагодичастог и бобичастог воћа (малина, јагода и боровница). Такође, у сточарској производњи треба очекивати даљи напредак у побољшању расног састава говеда увођењем регресирања вештачког осемењавања са семеном квалитетних бикова.

Локална самоуправа настоји да подстакне пољопривредне произвођаче на удруживање као и на добру организованост, информисаност и квалитетан рад, уз подршку пољопривредних служби, сервиса и организација, а даље и у правцу формирања задруга које ће објединити удружења са територије општине Кнић и омогућити повољније услове који се обезбеђују удруживањем, пре свега почетне инпуте за пољопривредну производњу и лакши и сигурнији приступ тржишту.

Мере наведене у овом Програму довешће до подизања квалитета живота корисницима мера као и до подизања продуктивности и ефикасности пољопривредне производње, подстицања удруживања и друго.

1.2. Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Кнић врши ће се путем штампаних обавештења истакнутих на огласној табли Општинске управе и на огласним таблама месних заједница. Посредством председника месних заједница и путем трибина које ће се организовати у месним заједницама од стране Општинске управе, Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине, корисници ће се ближе упознати са условима и могућностима које Програм нуди.

Такође, обавештења ће се давати и директно преко Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине Општинске управе у Книћу, телефоном или лично, путем сајта општине Кнић на чијој ће се насловној страни наћи све неопходне информације о Програму као и информације о потребној документацији и конкурсима.

1.3. Мониторинг и евалуација

Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине Општинске управе у Книћу обавља послове на изради предлога Програма и реализацији мера након усвајања

истог. У току процеса реализације Програма Општинско веће врши усвајање Програма, доноси одлуке, наредбе, правилнике, даје сагласност на закључење уговора по одлукама које је донело, усваја извештаје, формира Комисије и друга радна тела која се формирају у току реализације Програма, а које имају задатак процене потенцијалних корисника мера и контроле наменског коришћења одобрених средстава, а првобитно одлучују о захтевима по појединим мерама. Одељење за буџет и финансије ће бити задужено за праћење реализације Програма путем контроле документације као и за благовремени пренос средстава непосредним корисницима. Спровођењем анкете за кориснике средстава добићемо јасне показатеље успешности примене мера овога Програма, а све у циљу добијања података о потребама за увођењем нових или кориговањем постојећих мера.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. МЕРЕ ДИРЕКТНИХ ПЛАЋАЊА

Назив мере: РЕГРЕСИ

Шифра 100.1.

Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

Шифра 100.1.1.

2.1.1. Образложење

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС, бр. 10/2013, 142/14, 103/15 и 101/16) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање крава и јуница. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014 - 2024. године.

На територији општине Кнић доминира сименталска раса говеда која са домаћим шареним говечетом у типу сименталца чини око 97% од укупног броја говеди, а само мали проценат чини раса холштајн. Овом производњом доминирају мали произвођачи и општи проблем представља одрживост ове производње, као и низак генетски потенцијал говеда, тако да је регресирање вештачког осемењавања крава семеном елитних бикова препознато као мера која ће утицати на побољшање расног састава у говедарству. Поред тога наведена мера, кроз побољшање расног састава говеда, доприноси и повећању производње и квалитета млека и меса, а на тај начин и до повећане мотивисаности пољопривредника да сачувају грла у производном запату и да почну да повећавају њихов број. Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се поправљање расног састава говеда на територији општине, а у циљу повећања производње и квалитета млека и меса код комерцијалних газдинстава.

2.1.2. Циљеви мере

Регресирањем за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) остварује се побољшање расног састава говеда на територији општине у циљу повећања производње квалитета млека и меса код комерцијалних произвођача, а самим тим доприноси развоју матичне службе и матичења грла.

Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине. Применом ове мере повећава се стабилност прихода пољопривредних газдинстава, што доводи до повећања производње и побољшања продуктивности и квалитета производа. Ова мера ће позитивно утицати на подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача. Реализација ове мере позитивно утиче на обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства и боље коришћење расположивих ресурса.

2.1.3. Веза мера са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво.

2.1.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су физичка лица - носиоци или чланови регистрованог пољопривредног газдинства са територије општине Кнић.

2.1.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за корисника по овој мери су да: корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Национални регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и да има пребивалиште и производњу на територији општине Кнић.

2.1.7. Специфични критеријуми

За реализацију мере регресирање за репродуктивни материјал (повраћај дела средстава за прво вештачко осемењавање уматичених крава и јуница) корисник је у обавези да испуни следеће критеријуме:

- да је прво вештачко осемењавање код јунице, уписане у регистар телади, извршено након навршених 15 месеци старости грла, односно да грло није старије од 24 месеца,
- да је прво вештачко осемењавање код краве извршено у периоду до 100 дана после телења или после побачаја,
- да датум на потврди о извршеном в. осемењавању није старији од 6 месеци,

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1.	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се мера спроводи до утрошка средстава предвиђених програмом.

2.1.10. Интензитет помоћи

Регресирање вештачког осемењавања крава вршиће се у износу од 1.000,00 динара по осемењеном грлу.

2.1.11. Индикатори/показатељи

Редни Број	Назив показатеља
1.	Број пољопривредних газдинстава која су остварила регрес за вештачко осемењавање крава
2.	Број осемењених крава по газдинству

2.1.12. Административна процедура

Реализација регресирања за репродуктивни материјал се спроводи на следећи начин:

- Општинско веће доноси Одлуку о расписивању јавног позива ради реализације регреса дела трошкова за прво вештачко осемењавање крава и јуница у 2018. години. - објављивање јавног позива за подношење захтева ради реализације регреса дела трошкова за в. осемењавање у 2018. години на сајту општине, и на огласној табли МК на сеоском подручју.

Уз захтев се прилаже :

- фотокопија личне карте подносиоца захтева;
- фотокопија потврде о регистрацији газдинства за текућу годину;
- фотокопија извода структуре сточног фонда;
- потврда о извршеном првом вештачком осемењавању;
- фотокопија пасоша за осемењено грло;
- фотокопија текућег рачуна подносиоца захтева.

За реализацију ове Одлуке задужује се Општинска управа - Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине, која има задатак, да утврди да ли су испуњени прописани услови за остваривање права на коришћење регреса. Након утврђивања испуњености прописаних услова за остваривање права, доноси се Решење начелника Општинске управе општине Кнић о исплати регреса дела трошкова за прво вештачко осемењавање крава и јуница у 2018. години, а потом се врши уплата на текући рачун подносиоца захтева. Средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих комплетних захтева, до утрошка расположивих средстава, а крајњи рок за подношење захтева је до 01. децембра 2018. године.

2.2. МЕРЕ КРЕДИТНЕ ПОДРШКЕ

Назив мере: КРЕДИТНА ПОДРШКА

Шифра мере: 100.2.

Суфинансирање камате за пољопривредне кредите

Шифра 100.2.1.

2.2.1. Образложење

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС, бр. 10/2013, 142/14, 103/15 и 101/16) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања у виду кредитне подршке. Кредитна подршка се реализује суфинансирањем камата за пољопривредне кредите. У оквиру Стратегије одрживог развоја општине Кнић 2010 - 2020 година, област пољопривреда и рурални развој је дефинисана као једна од најзначајнијих области развоја за нашу општину. Стратегија одрживог развоја општине Кнић дефинише општину као територију која има повољне услове за развој пољопривредне производње.

Пољопривреда је делатност у којој се ангажује велика количина новчаних средстава сваке године, било да се ради о улагању новца у репроматеријал, било да се ради о улагању у нове засаде, основно стадо, наводњавање и остале инвестиције. Константни извори финансирања су не само предуслов за повећање производње, већ и за одржавање већ постојећег нивоа производње. Свако комерцијално пољопривредно газдинство које жели да успешно послује, пољопривредни кредит види као могућност обезбеђења готовог новца и повећања профита.

Ова мера је предвиђена као подршка пољопривредним произвођачима, који имају регистровано пољопривредно газдинство у активном статусу, која су уписана у регистар пољопривредних газдинстава која ће им омогућити олакшани приступ коришћењу кредита у погледу доласка до обртних средстава у текућој години. Кредитна подршка путем суфинансирања камате и свих административних трошкова обраде и исплате за пољопривредне кредите представља меру којом се пољопривредним газдинствима омогућава лакши приступ коришћења кредита код пословних банака и на тај начин се стварају повољнији економски услови за обезбеђење неопходних инпута за постојећу производњу и за инвестиционе активности за започињање и унапређење пољопривредне производње.

Право на кредитну подршку под условима утврђеним овим Програмом може остварити: - физичко лице - носилац породичног пољопривредног газдинства у активном статусу.

Право на субвенционисану кредитну подршку се остварују уколико се кредитна средства користе за набавку:

-Механизације, опреме и репроматеријала у пољопривредној производњи

2.2.2. Циљеви мере

Општи циљ мере је пружање доприноса развоју пољопривредне производње у општини Кнић.

Специфични циљ мере је олакшавање приступа финансијским средствима за физичка лица, носиоце регистрованих пољопривредних газдинстава која се налазе у активном статусу и уписана у Централни регистар пољопривредних газдинстава.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво.

2.2.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су индивидуални пољопривредни произвођачи, носиоци регистрованог пољопривредног газдинства која се налазе у активном статусу и имају пребивалиште на територији општине Кнић.

2.2.5. Економска одрживост

У оквиру ове мере није потребно достављати доказ у смислу економске одрживости улагања кроз форму бизнис плана или пројекта.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за корисника по овој мери су да: корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Национални регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и да има пребивалиште и производњу на територији општине Кнић.

Корисници средстава треба да испуне следеће услове да би могли да користе финансијска средства предвиђена овом мером.

- да су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, као носиоци регистрованог пољопривредног газдинства, и да је газдинство у активном статусу.
- да имају пребивалиште на територији општине Кнић.
- да се инвестиција односи на унапређење пољопривредне производње.

2.2.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1.	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.2.9. Критеријуми селекције

У оквиру мере нису предвиђени критеријуми селекције, односно подршка ће се одобравати по редоследу подношења захтева, за оне подносиоце који испуне опште критеријуме.

2.2.10. Интензитет помоћи

Интензитет помоћи је фиксан и износи 100% од вредности камате на одобрени краткорочни кредит са роком отплате 12 месеци или одобрени дугорочни кредит до 48 месеци.

Износ краткорочног кредита за који се субвенционира камата не може бити већи од 400.000,00 динара, а дугорочног до 1.000.000,00 динара.

2.2.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број подржаних газдинстава за унапређење ратарске производње
2.	Број подржаних газдинстава за унапређење воћарске производње
3.	Број подржаних газдинстава за унапређење сточарске производње
4.	Број подржаних газдинстава за унапређење пчеларске производње
5.	Број подржаних газдинстава за унапређење пластеничке производње
6.	Број подржаних газдинстава у цвећарству
7.	Укупан износ ангажованих средстава пословних банака

2.2.12. Административна процедура

Општина Кнић ће спровести јавни позив за одабир пословних банака. Физичка лица - носиоци регистрованог пољопривредног газдинства у активном статусу као и

предузетници и правна лица која су уписана у Централни регистар пољопривредних газдинстава ће своје захтеве подносити код одабраних пословних банака са којом је општина Кнић склопила Уговор.

Рок за подношење захтева ће бити 31.08.2018. године.

Проверу комплетности и прихватљивости документације ће вршити одабрана пословна банка. Одобравање субвенције на кредите ће се вршити по систему прво пристиглих захтева, односно неће бити рангирања. Корисник је дужан да изврши наменско трошење средстава у складу са овим Програмом.

Након потписивања уговора са корисником и исплате средстава, банка обавештава општину о потписаном уговору и то достављањем података о кориснику: име и презиме, БПГ, износ средстава и датум исплате средстава.

По потписивању уговора са крајњим корисницима одабрана пословна банка ће најкасније до 15.09.2018. године доставити општини Кнић захтев за исплату средстава на име субвенције за каматне стопе по одобреним краткорочним кредитима. Захтев мора садржати списак корисника којима су кредити одобрени, износ камате по сваком одобреном кредиту, као и потврду / изјаву да су средства наменски одобрена, односно да су одобрена у складу са дефинисаним наменама из овог Програма.

У току једне године једно пољопривредно газдинство само једном може бити корисник мера кредитне подршке општине Кнић. Коришћење кредитне подршке не ограничава газдинство да конкурише за друге мере које даје општина Кнић.

2.3. МЕРЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

А Подстицаји за унапређење конкурентности

Назив мере: Инвестиције у физичку имовину
Шифра мере 101

2.3.1. Образложење

Техничко – технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. У складу са Стратегијом развоја општине Кнић 2010 - 2020 године, односно дела која се односи на развој пољопривреде највећи део буџетских средстава је управо намењен расту конкурентности.

Сагледавањем стања у пољопривредним газдинствима, можемо рећи да је неповољна структура пољопривредних газдинстава, производња је мешовита, производне парцеле су уситњене, недостаје радна снага, веома је неповољно економско и социјално стање и да као таква домаћинства нису у могућности да у потпуности исфинансирају своју производњу, као ни да сами обезбеде средства за модернизацију исте. Такође, велики број повратника на сеоско подручје, који су остали без посла и којима је за опстанак, преживљавање и отпочињање неке производње неопходан подстицај, а између осталог потребни су опрема и механизација, како би развили сопствену производњу. Ово се односи

на мала и средња пољопривредна домаћинства. Међутим, подршка је потребна и великим пољопривредним произвођачима, који су се определили за једну пољопривредну грану, који раде на "велико" јер повећањем производних површина, или повећањем броја грла повећавају се и трошкови, које чак ни већа газдинства не могу да испрате. Морамо поменути да је на нашем терену прикључна механизација, као и пољопривредна опрема веома застарела и да је у просеку око 25 година старости, зато смо планирали да се део средстава определи за набавку нове прикључне механизације. Ширењем производних засада и производних парцела, модернизацијом објеката, повећањем броја грла и побољшањем расног састава, куповином модерне опреме и већим улагањима у пољопривреду, могуће је повећати продуктивност, побољшати економске аспекте деловања и живота на селу, утицати на конкурентност и већу оријентисаност ка тржишту. Циљ мере је да се млади задрже на селу, да заснују своје породице, започињу сопствену производњу, као и да они који су се поново вратили у село ту и опстану.

Преглед по секторима:

Сектор: Млеко

Сектором доминирају мали произвођачи, одрживе и делимично одрживе фарме. Општи проблем представља низак ниво квалитета произведеног млека и низак ниво производње по крави, што доводи до непрофитабилног пословања произвођача. Више од 70% породичних газдинстава држи до 3 музне краве што резултира ниским нивоом количине и квалитета млека. Више од 75% сировог млека испорученог млекарима још не испуњава стандарде ЕУ. Веће фарме се суочавају са лошом технологијом у исхрани животиња, недостатком напредног генетског узгоја и лошим условима држања стоке. Такође, велики проблем представља правилан начин складиштења и правилна дистрибуција течног и чврстог стајњака. Побољшање начина складиштења и хлађења млека, као и развој производа са додатом вредношћу су начини на који се може побољшати конкурентност и квалитет производа.

Сектор: Месо

Сектор говедарства карактерише ограничен број великих товних фарми и велики број релативно малих мешовитих фарми које производе млеко и месо. Товом говеда (400 - 600 кг) бави се симболичан број газдинстава, а мали број пољопривредних домаћинстава специјализован је за тов бикова и обично имају 10 - 20 грла у тову. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масе 150 - 200 кг. Највећи број грла продаје се ради даљег това на специјализованим газдинствима у другим деловима Србије. Газдинства која су се специјализовала за овчарство и козарство, у смислу производње меса, имају стада од око 100 оваца и код њих доминира традиционални систем узгоја.

Сектором доминира велики број газдинстава са ниским интензитетом производње који желе да унапреде и побољшају квалитет сточарских производа, специјализују се у производњи меса са фокусом на гајење свиња, говеда и оваца, као и да побољшају продуктивност и конзистентност у производњи.

Фарме које производе месо нису специјализоване, не користе правилно пашњаке и квалитет коришћене сточне хране није задовољавајући. Такође, неодговарајућа је технологија исхране као и услови смештаја животиња. Интервенције у оквиру ове мере ће

бити усмерене на подршку сектору како би се задовољили национални прописи и како би се приближили стандардима ЕУ у области добробити животиња и животне средине.

Сектор: Воће, грожђе, поврће (укључујући печурке) и цвеће

Иако ова газдинства карактерише специјализована производња, кључни проблем овог сектора је уситњеност поседа. Просечна површина земљишта по газдинству произвођача воћа је 0,55 ha, док је просечна површина под поврћем по газдинству 0,32 ha. Такође, високи трошкови производње и немогућност утицаја на цене у ланцу исхране доводе до ниског нивоа профита, а самим тим и до немогућности инвестирања у нове капацитете. На овој територији постоје погодности за производњу шљиве где има 369.500 стабала са укупним приносом од 803 тоне, такође је заступљена и производња јабука са 87.300 стабала и приносом од 206 тона.

На територији општине Кнић су повољни климатски и земљишни услови, незагађена природа и тржиште, које пружа одличне услове за развој интензивног и профитабилног воћарства, а самим тим се пружа могућност за развој пратећих прерађивачких капацитета, што доводи до заокруживања у процесу производње воћа и поврћа. Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања у подизање нових или обнављање постојећих производних засада, у опрему и механизацију, што ће уз редовну примену савремене агротехнике давати високе, квалитетне и стабилне приносе. Део средстава је планиран за улагање у противградне мреже, како би се спречили велики губици изазвани градом. Стављен је акценат на подршку за инвестициона улагања у пластеничку производњу и опрему, јер честе промене у клими и дуготрајни сушни периоди све више подстичу пољопривреднике да се баве овом врстом производње (расад, поврће, јагода, цвеће...).

Сектор: Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.)

У погледу опремљености механизацијом и опремом може се рећи да није на задовољавајућем нивоу за успешну и економски исплативу производњу. Највећи проблем је у старости механизације као и спором увођењу технолошких решења. У општини има газдинстава са комплетном механизацијом, али највећи број газдинстава нема комплетну пољопривредну механизацију, и поседује трактор са мањим или већим бројем тракторских прикључака. Укупан број пољопривредних газдинстава која поседују једноосовинске тракторе је 533, двоосовинске 3.218 и комбајна 374.

У погледу опремљености прикључним машинама ситуација је следећа: број берача кукуруза је 231, плугова 2653, тањирача 1702, дрљача 2021, сетвоспремачи 241, ротофреза 149, растурачи минералног ђубрива 906, растурачи стајњака 73, сејалице 823, прскалице 944, косилице 17792, приколице 1822.

Интервенције у оквиру ове мере ће бити усмерене на подршку сектору за инвестициона улагања у набавку пољопривредне механизације и опреме.

Сектор: Пчеларство

Пчеларство представља малу, али изузетно атрактивну пољопривредну делатност, која последњих година почиње да се тржишно усмерава у правцу прихватања услова и стандарда ЕУ. Различите врсте меда које потичу са географског подручја Србије су високог квалитета. У укупном економском обиму пољопривредне производње, пчеларска производња учествује са 0,4 %. Од укупне количине произведеног меда у претходном периоду (6,8 хиљада тона) извезено је око 45%.

Подручје Груже је значајно и за пчеларе, јер квалитетна багремова паша омогућује пчелињацима сигурно медобрање. Разноврстан рељеф са различитим надморским висинама продужава цветање багрема, на основу чега се овде могу искористити две, па и три багремове паше у једној години. Поред багрема, могуће је и на ливадама остварити високе приносе, а посебно што је у овим крајевима развијено воћарство које пчелама пружа стимулативну развојну пашу. На територији Кнића има око 90 пчелара који у поседу имају 7500 кошница. То је добра основа за улагање у овај сектор.

2.3.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

- Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава;
- Повећање производње;
- Побољшање продуктивности и квалитета производа;
- Смањење трошкова производње;
- Унапређење техничко - технолошке опремљености;
- Одрживо управљања ресурсима и заштите животне средине;
- Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта;
- Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Специфични циљеви по секторима:

Сектор: Млеко

- Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње млека путем циљаних инвестиција на малим и средњим газдинствима;
- Усвајање добре пољопривредне праксе, као и прилагођавање производа захтевима савременог тржишта;

Сектор: Месо

- Повећање ефикасности, конкурентности и одрживости производње меса на малим и средњим газдинствима (говеда, овце, козе и свиње);
- Унапређење квалитета меса говеда (систем крава - теле), коза, оваца и прасади у складу са националним ветеринарским стандардима;

Сектор: Воће, грожђе и поврће (укључујући и печурке) и цвеће

- Повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору;
- Побољшање квалитета машина и опреме ради смањења губитака након бербе;
- Побољшање складишних капацитета за воће, грожђе и поврће;
- Повећање површина под интензивним засадама. Увођењем нових сортимената воћа повећаће се површине под интензивним засадама, а то ће утицати и на повећање површина које се наводњавају системима кап по кап и повећање површина под противградном или

мрежом за сенчење. Подизањем нових засада унапредиће се постојећа механизација и побољшаће се складишни капацитети.

Сектор: Остали усеви (житарице, индустријско, ароматично и зачинско биље и др.)

- Повећање и осавремењавање производње као и остваривање већих прихода у овој области.

Сектор: Пчеларство

- Повећање производње пчеларских производа;
- Повећање прихода у домаћинствима која се баве пчеларском производњом;
- Повећање степена запослености у сектору;
- Достижање стандарда у области заштите животне средине;

2.3.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој

Није применљиво.

2.3.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су физичка лица носиоци или чланови регистрованог пољопривредног газдинства.

2.3.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике

- Да је корисник уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава.;
- Да достави образац структуре биљне и животињске производње;
- Да је газдинство у активном статусу.
- Да има пребивалиште и производњу на територији општине Кнић;
- Потписана изјава да корисник није остварио средства по истом основу у другим јавним фондовима;
- У случају када корисник није власник газдинства или земљишта где се инвестиција врши, треба да се достави уговор о закупу. Уговор између заинтересованих страна треба да покрије период од најмање пет година;
- Не сме да отуђи предмет инвестиције за коју је остварио подстицаје у року од три године од дана исплате подстицаја и да се у том периоду предмет наменски користи;

2.3.7. Специфични критеријуми

- Једно газдинство, само по једном основу може поднети захтев за ову програмску меру .
- На подносиоца захтева мора да гласи доказ о преносу средстава од пословне банке, рачун, отпремница, гарантни лист и сл.;

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра Инвестиције	Назив инвестиције
101.1.1.	Набавка квалитетних приплодних јуница млечних раса или сименталског говечета
101.1.6.	Набавка опреме и механизације за припрему, дистрибуцију и складиштење концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд.)
101.1.7.	Механизација/опрема за манипулацију, одлагање и апликацију стајњака
101.1.8.	Набавка опреме за мужу или затворених система за мужу у слободном и везаном систему држања
101.1.9.	Набавка преносне опреме за мужу
101.1.10.	Набавка опреме за хлађење и складиштење млека
101.2.1.	Набавка квалитетних говеда, оваца, коза и свиња товних раса
101.2.4.	Набавка опреме и механизације за припрему, руковање и дистрибуцију концентроване и кабасте сточне хране на газдинству (сено, силажа, сенажа, итд.), електричне ограде и термо – појилице
101.2.6.	Изградња боксова за држање крмача, прасилишта и одгајалишта за прасад
101.3.1.	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) производних (са наслоним) и матичних засада воћака, хмеља и винове лозе, као и постављање противградних мрежа, објеката и набавка опреме и средстава за тестирање, клонску селекцију, сертификацију, конзервацију и мултипликацију садног материјала
101.3.2.	Набавка воћарско-виноградарских трактора до 100 kW, риголера, подривача и машина за резидбу, тарупирање и бербу
101.3.3.	Набавка механизације и опреме за сетву, садњу, заштиту биља и наводњавање/одводњавање за воћарску и виноградарску производњу, производњу садног материјала и повртарску производњу (укључујући и производњу расада и цвећарство) на отвореном пољу; набавка механизације за воћарско-виноградарску производњу (набавка прецизних машина за сетву, машина за расађивање расада, висококвалитетних прскалица или атомизера за заштиту од болести, корова и штеточина; набавка система са микропрскалицама за заштиту воћњака, винограда и расадника од измрзавања; набавка противградних мрежа и пратеће опреме; набавка система кап по кап; набавка пластичних фолија, агротекстила и прскалица за наводњавање)
101.3.4.	Изградња стакленика и набавка опреме и/или материјала за повртарску производњу и производњу јагодастог воћа, као и расадничарску производњу и цвећарство у заштићеном и

	полузаштићеном простору (набавка конструкција за пластенике и стакленике, високо квалитетних вишегодишњих, вишеслојних фолија за пластенике, система за загревање пластеника, система за вештачко осветљавање, система за наводњавање/ одводњавање и ђубрење водотопивим ђубривима и столова за производњу расада) за пластенике и стакленике
101.3.5.	Изградња капацитета за скупљање и складиштење воћа, грожђа, садног материјала и поврћа (изградња хладњача и УЛО хладњача већег капацитета, хладњача за дугорочно складиштење производа; изградња хладњача и капацитета за чување и припрему за отпремање садног материјала; изградња центара за скупљање и припрему воћа, грожђа и поврћа за тржиште са хладњачама мањег капацитета, као и за набавку опреме за припрему воћа, грожђа и поврћа за тржиште и опреме за паковање и набавка машина за прање, полирање, чишћење, сортирање, оцену и паковање производа, као и набавка палета за дугорочно складиштење производа
101.4.1.	Набавка трактора за ратарску производњу
101.4.3.	Набавка прикључних машина за жетву и бербу
101.4.4.	Набавка машина за обраду земљишта
101.4.5.	Набавка сејалица
101.4.6.	Набавка прскалица за прихрану и заштиту биљака од болести, штеточина и корова
101.5.1.	Набавка нових пчелињих друштава
101.5.2.	Набавка опреме за пчеларство

2.3.9. Критеријуми селекције

Услови за доделу подстицаја ће бити дефинисани јавним позивом, с тим што ће се обратити пажња на млађе категорије - подносиоци захтева млађи од **40** година, лица која се искључиво баве пољопривредом и уколико је подносилац захтева жена на коју је регистровано пољопривредно газдинство. Средства ће се одобравати у складу са јавним позивом и конкурсним обрасцем којима ће све бити детаљније дефинисано укључујући и критеријуме рангирања. Захтеви ће се разматрати по редоследу подношења. Неблаговремени захтеви и захтеви који не испуњавају услове Јавног позива, неће се разматрати.

2.3.10. Интензитет помоћи

За инвестиције 101.1.1., 101.1.6., 101.1.7., 101.1.8., 101.1.9., 101.1.10, 101.2.1., 101.2.4., 101.2.6., 101.3.1., 101.3.2., 101.3.3., 101.3.4., 101.3.5., 101.4.1., 101.4.3., 101.4.4., 101.4.5., 101.4.6., 101.5.1., 101.5.2., интензитет помоћи је до 80% од износа на основу достављеног доказа о преносу средстава (извод из банке, налог за уплату и слично) за набављену инвестицију (без урачунатог ПДВ) .

Јавним позивом биће утврђен максимални износ субвенције у сваком сектору по једном пољопривредном газдинству.

2.3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број поднетих захтева по инвестицијима
2.	Укупан број газдинстава која су остварила право на субвенцију за набавку приплодних јуница
3.	Укупан број газдинстава која су остварила право на субвенцију за набавку квалитетних говеда, оваца, коза и свиња
4.	Укупан број газдинстава која су остварила право на субвенционисане саднице
5.	Површина под новим вишегодишњим засадима
6.	Број новонабављене опреме или механизације
7.	Број новоформираних противградних мрежа
8.	Површина воћа под заштићеним простором
9.	Број набављених пластеника са пратећом опремом
10.	Број набављених пчелињих друштава
11.	Број набављених кошница

2.3.12. Административна процедура

Подстицај ће се одобрити на основу Одлуке општинског већа о расписивању јавног позива за повраћај дела трошкова за сваки сектор и инвестицију у оквиру њих (куповину приплодних јуница, квалитетних говеда, оваца, свиња, пчелињих друштава садног материјала, опреме, механизације и др.). Саставни део Одлуке је Јавни позив који ће потом бити објављен на сајту општине Кнић, огласној табли Управе и сеоским месним канцеларијама. Уз захтев, који се преузима у Општинској управи - Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља личну карту, текући рачун, доказ о регистрацији пољопривредног газдинства, структуру биљне или животињске производње (зависно од планиране инвестиције), предрачун, предуговор или рачун за планирану инвестицију. Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине општине Кнић стара се о пријему и обради захтева и врши административну проверу испуњености услова дефинисаних Јавним позивом. Након тога Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине доноси предлог одлуке о лицима која су испунили услове конкурса, и исти доставља Комисији. Комисија, коју за реализацију ове мере, образује Општинско веће, има задатак да провери комплетност и утврди техничку исправност достављених докумената.

Након обраде формулара захтева од стране органа локалне самоуправе, ранг-листа ће бити формирана на основу критеријума рангирања. У случају када постоји више захтева са истим бројем бодова према критеријумима за рангирање, предност добија онај с ранијим датумом подношења потпуног захтева. У случају када је поднет мањи број захтева који испуњава услове и који су прихватљиви од расположивих средстава за подршку, ранг листа неће бити креирана.

Након формирања листе припрема се предлог и извештај за доделу средстава Општинском већу, које доноси одлуку о одобравању средстава за суфинансирање.

Решењем начелника Општинске управе врши се исплата средстава, на текући рачун подносиоца захтева.

Општинској управи - Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља „доказ о преносу средстава од пословне банке и/или рачун, фискални рачун, отпремницу и/или гарантни лист и слично

Финансирање захтева вршиће се до утрошка средстава предвиђених за ову намену Одлуком о буџету општине Кнић за 2018. годину. Потенцијални корисници су обавезни да надлежном органу омогуће контролу на терену.

2.4. Назив мере: Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде Шифра мере: 102

2.4.1. Образложење:

Овим програмом Општина Кнић подстиче формирање нових удружења и помаже у реализацији плана и програма постојећим удружењима.

2.4.2. Циљеви мере:

- унапређење рада постојећих или формирање нових удружења
- едукација чланова удружења,

2.4.3. Веза мере са националним програмом за рурални развој и пољопривреду
Није применљиво.

2.4.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су: удружења пољопривредних произвођача са територије Општине Кнић.

2.4.5. Економска одрживост

Удружење мора да докаже своју економску одрживост, мора да образложи начин и оправданост планираних улагања кроз одређену форму бизнис плана и програма свог рада или пројекта.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике

- да је Удружење регистровано у складу са Законом;
- да има седиште на територији Општине Кнић;
- да чланови удружења имају пребивалиште и производњу на територији Општине Кнић.

2.4.7. Специфични критеријуми

Не постоје.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
102	Успостављање и јачање удружења у области пољопривреде

2.4.9. Критеријуми селекције

- Активност – учешће у манифестацијама
- Масовност удружења – регистровани чланови

2.4.10. Интензитет помоћи

Максимални износ одобрених средстава по удружењу је до 50.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори - показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број удружења, чији је план и програм подржан
2.	Број чланова удружења
3.	Број новоформираних удружења

2.4.12. Административна процедура

Доноси се Одлука о расписивању Јавног позива за суфинансирање програма рада удружења пољопривредних произвођача са територије Општине Кнић у 2017. години, који потом бива објављен у средствима јавног информисања, на сајту Општине и на огласној табли Управе. Учесници јавног позива уз пријаву достављају следећу документацију: доказ о регистрацији удружења, код АПР; списак чланова удружења са адресама и ЈМБГ; фотокопију личне карте лица одговорног за заступање; Одлуку скупштине удружења о усвајању програма и плана рада удружења за 2018. годину. Одлуку надлежног органа о намени за коју ће се употребити евентуално одобрена средства са пратећом документацијом (предрачуни, уговори и сл.). Комисија, коју за реализацију ове мере, образује Општинско веће, има задатак да прикупи пријаве, провери комплетност и утврди техничку исправност достављених докумената, припреми предлог за доделу средстава и Општинском већу поднесе извештај и предложи, одобравање средства за суфинансирање програма рада удружења у 2018. години. На основу извештаја и предлога Комисије, доноси се Одлука Општинског већа, о одобравању средства за суфинансирање програма рада Удружења. Служба припрема уговор, за који тражи мишљење Јавног правобраниоца, на који даје сагласност, а потом се доноси Закључак о давању сагласности за закључење поменутих Уговора и потом се врши исплата средстава.

2.5. Назив мере: Инвестиције за прераду и маркетинг пољопривредних и прехранбених производа и производа рибарства

Шифра мере: 103

2.5.1. Образложење:

Овим програмом Општина Кнић подстиче формирање и јачање прерађивачких капацитета воћа и поврћа.

2.5.2. Циљеви мере:

- унапређење рада постојећих или формирање нових прерађивачких капацитета воћа и поврћа

2.5.3. Веза мере са националним програмом за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво.

2.5.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су: Регистрована пољопривредна газдинства са територије Општине Кнић.

2.5.5. Економска одрживост

Пољопривредно газдинство мора да докаже своју економску одрживост, мора да образложи начин и оправданост планираних улагања кроз одређену форму програма свог рада или пројекта.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике

- да је пољопривредно газдинство регистровано у складу са Законом;
- да има седиште на територији Општине Кнић;

2.5.7. Специфични критеријуми

Не постоје.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
103.3.2.	Набавка нове опреме и уређаја за сушење воћа, грожђа и поврћа, као и њихових производа
103.3.6.	Набавка нове опреме за пријем, прераду, пуњење и паковање воћа, грожђа и поврћа, као и њихових производа
103.3.7.	Набавка нове опреме, уређаја и репроматеријала за производњу вина, ракија и других алкохолних пића

2.5.9. Критеријуми селекције

Услови за доделу подстицаја ће бити дефинисани јавним позивом, с тим што ће се обратити пажња на млађе категорије - подносиоци захтева млађи од **40** година, лица која се баве искључиво пољопривредом и уколико је подносилац захтева жена на коју је регистровано пољопривредно газдинство. Средства ће се одобравати у складу са јавним позивом, уз који ће бити одрађен конкурсни образац у коме ће све бити детаљније дефинисано. Неблаговремени захтеви и захтеви који не испуњавају услове Јавног позива, неће се разматрати.

2.5.10. Интензитет помоћи

За инвестиције 103.3.2., 103.3.6., и 103.3.7 интензитет помоћи је до 80% од износа на основу достављеног доказа о преносу средстава (извод из банке, налог за уплату и слично) за набављену инвестицију (без урачунатог ПДВ) .

Јавним позивом биће утврђен максимални износ субвенције по једном пољопривредном газдинству.

2.5.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број поднетих захтева по инвестицијама
2.	Број новонабављене опреме или уређаја
3.	Број газдинстава која су модернизовала производњу

2.5.12. Административна процедура

Подстицај ће се одобрити на основу Одлуке општинског већа о расписивању јавног позива за повраћај дела средстава за сваку инвестицију. Саставни део Одлуке је Јавни позив који ће потом бити објављен на сајту општине Кнић, огласној табли Управе и сеоским месним канцеларијама. Уз захтев, који се преузима у Општинској управи – Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља личну карту, текући рачун, доказ о регистрацији пољопривредног газдинства, предрачун или предуговор или рачун. Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине општине Кнић стара се о пријему и обради захтева и врши административну проверу испуњености услова дефинисаних Јавним позивом. Након тога Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине доноси предлог одлуке о лицима која су испунили услове конкурса, и исти доставља Комисији. Комисија, коју за реализацију ове мере, образује Општинско веће, има задатак да провери комплетност и утврди техничку исправност достављених докумената. Након оцене свих пристиглих пријава припрема предлог и извештај за доделу средстава Општинском већу, које доноси одлуку о одобравању средстава за суфинансирање.

Решењем начелника Општинске управе врши се исплата средстава, на текући рачун подносиоца захтева.

Општинској управи – Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља доказ о преносу средстава од пословне банке и/или рачун, фискални рачун, отпремницу и/или гарантни лист и слично.

Финансирање захтева вршиће се до утрошка средстава предвиђених за ову намену Одлуком о буџету општине Кнић за 2018. Годину. Потенцијални корисници су обавезни да надлежном органу омогуће контролу на терену.

2.6. Назив мере: Управљање ризицима

Шифра мере: 104

104.1. Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.6.1. Образложење

Територијом општине Кнић протиче река Гружа једна од најдужих и водом најбогатијих река Шумадије. Низија поред Груже и њених притока представља најплоднији део земљишта општине Кнић. Међутим, бујичасти карактер река и притока, због непошумљених оголелих брда у сливу и непотпуно регулисаних водотока, условљавају поплаве, које плаве пољопривредне површине, услед одрона оштећују локалне путеве, путне прелазе и мостове на некатегорисаним путевима.

Штетне последице поплава су нарочито биле видљиве у области пољопривредне производње (ратарство, сточарство), тако да су засађени пољопривредни производи у већем обиму уништени, а сточни фонд је у великој мери био угрожен.

Према чл. 6. И чл. 55. Закона о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/10) као и Одлуке о утврђивању пописа вода I реда ("Сл. Гласник РС", бр. 83/10) река Гружа, је сврстана у воде I реда, па Оперативни план одбране од поплава за ову реку доноси Министарство

пољопривреде и заштите животне средине. За воде II реда (притоке реке Груже) Оперативни план одбране од поплава доноси јединица локалне самоуправе.

Предузимањем одговарајућих превентивних мера у складу са Оперативним планом одбране од поплава јединице локалне самоуправе спречиле би се или умањиле штете од поплава на територији општине Кнић.

Због великог утицаја промене климе, а ради очувања квалитета, предвидљивости и одрживости пољопривредне производње противградна заштита представља неопходан начин очувања истог. Територија општине Кнић је последњих година у летњем периоду била изложена дејству градоносних облака чиме су учињене знатне штете на пољопривредним културама.

На основу мишљења Министарства пољопривреде и заштите животне средине Број:01-00-746/2016-09 од 19.маја 2016.године у коме је наведено да на основу члана 8. И члана 9. Закона о одбрани од града локалне самоуправе могу да обезбеђују подршку за функционисање система одбране од града. Подршка подразумева скуп мера и радњи које су прописане чланом 2. Закона о одбрани од града, односно могу да купују средства за засејавање градоопасних облака – ракета, као и подршку надлежном органу у ангажовању извршилаца на градоносне облаке – стрелаца, ако су обезбеђена средства за те намене.

Систем противградне заштите на подручју општине Кнић чине 15 противградних станица које опслужује 30 стрелаца. Како би систем противградне заштите што ефикасније функционисао, Општина Кнић из свог Буџета у континуитету издваја средства за набавку противградних ракета као и за подршку у раду стрелаца. Планирана инвестиција има потпуну оправданост, јер је у питању заштита имовине и пољопривредних површина од елементарне непогоде – града.

У циљу обезбеђивања ефикаснијег и савременијег рада противградних стрелаца средства ће се употребити и за набавку нове опреме (мобилне ручне радио станице и сл.).

2.6.2 Циљеви мере

Општи циљеви

- Ефикасније функционисање система противградне заштите;
- Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, сигурност засноване производње.

Специфични циљеви

Спречавање последица елементарних непогода које су све више изражене на нашем подручју.

2.6.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво.

2.6.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници су физичка лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.6.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.6.6. Општи критеријуми за кориснике

- Укупне пољопривредне површине изложене поплавном таласу и дејству градоносних облака одређеног подручја;
- Број угрожених пољопривредних газдинстава;
- Број угроженог сточног фонда.
- Корисник (стрелац) треба да има потписан уговор са Радарским центром „Бешњаја“ за ову врсту посла.

2.6.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мере не постоје специфични критеријуми.

2.6.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
104.1.	Улагање у заштиту од елементарних непогода, неповољних климатских прилика и катастрофалних догађаја

2.6.9. Критеријуми селекције

- Идентификација и праћење ризика везаних за елементарне непогоде
- Прикупљање података о изложености опасности
- Процена ризика на општинском нивоу

2.6.10. Интензитет помоћи

Инвестиција се финансира у износу 100% од вредности предмера и предрачуна за радове на уређењу водотокова и одводних канала.

Набавка опреме се финансира у износу од 100% од вредности рачуна.

Подршка раду противградних стрелаца је у нето износу од 5.000 динара месечно у току трајања Уговора са Радарским центром „Бешњаја“ за сезону 2018.

2.6.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупна пољопривредна површина (ха) заштићена од поплаве.
2.	Број грла стоке заштићен од поплаве
3.	Укупна пољопривредна површина (ха) заштићена од града
4.	Укупан број газдинстава – корисника ове мере
5.	Укупан износ уплаћених средстава противградним стрелцима
6.	Број уговора потписаних са противградним стрелцима
7.	Број укупно набављене опреме

2.6.12. Административна процедура

Општинско веће на основу захтева месних заједница или група грађана за потребе извођења радова на уређењу речних токова, изградње одбрамбених насипа, канала и дренажних система доноси Одлуку о приоритетима. Листа приоритета се утврђује на основу података са терена и података Канцеларије за пољопривреду и заштиту животне средине (нпр. Подаци о пријавама штета од поплава и сл.).

Општинска управа на основу Одлуке општинског већа и предмера и предрачуна радова објављује јавни позив за набавку радова на уређењу речних корита, канала, насипа, дренажних система.

Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине спроводи административну процедуру, а након завршених радова и јавних набавки контролу врши Комисија формирана од стране Општинског већа или изабрани надзорни орган.

Општинска управа објављује јавни позив за набавку противградних ракета на основу Одлуке општинског већа, а на основу критеријума и препорука од стране РХМЗ и Радарског цетра „Бешњаја“ који након спроведене јавне набавке и примопредаје ракета врши њихову расподелу по противградним станицама.

По наведеном принципу се спроводи и процедура набавке опреме за подршку рада противградних стрелаца.

У циљу реализације подршке раду противградних стрелаца Општинско Веће доноси Одлуку о висини износа подршке рада противградних стрелаца. Начелник Општинске управе закључује појединачне Уговоре са стрелцима, након чега се врши исплата средстава.

В. ПОДСТИЦАЈИ ЗА ДИВЕРЗИФИКАЦИЈУ ДОХОТКА И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

2.7. Назив мере: Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре Шифра мере: 301

2.7.1. Образложење

Инфраструктура у општини Кнић има својих предности али и одређених недостатака, мада генерално посматрано стање локалне инфраструктуре може се оценити као делимично задовољавајуће. У предности се убрајају повезаност са ближим и даљим окружењем, магистралним и регионалним путевима и пругом, добар квалитет воде за пиће. На другој страни у недостатке се сврставају коловозна конструкција која у лошем стању, недовољан број система за пречишћавање комуналних отпадних вода, дотрајала комунална и водоводна мрежа, слабо развијена канализациона инфраструктура. У наредном периоду потребно је више пажње и улагања посветити развоју и побољшању стања локалне инфраструктуре, јер то представља један од битних предуслова за подизање стандарда и побољшања услова живота и рада људи на територији општине.

Савремена пољопривреда данас захтева примену нових технологија, а нарочито примену стручних знања и информација. Уколико желе да прате та знања и информације пољопривредници морају константно да се едукују, у том смислу највећи значај је на пољопривредним стручним службама и општинама.

2.7.2. Циљеви мере

Општи циљеви

Побољшање продуктивности и квалитета производа, развој пољопривреде и руралних подручја.

Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима иностраног и домаћег тржишта, усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Повећање доступности и квалитета знања, унапређење социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава у руралним срединама, смањење миграције становништва су неки од циљева ове мере.

Специфични циљеви

У оквиру инвестиције 301.1. Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима:

- Развој и унапређење локалних планских и техничких докумената општине;
- Студијско – истраживачки радови, програми и пројекти од значаја за јединицу локалне самоуправе и за Републику Србију;
- Израда пројектно – техничке документације за изградњу и/или реконструкцију система за наводњавање.

У оквиру инвестиције 301.3. Инвестиције у развој информационо – комуникационе инфраструктуре, укључујући и њену изградњу и унапређење, и омогућавања приступа услугама информационо – комуникационих технологија у комбинацији са *IT* опремом:

- Изградња нове *broadband* инфраструктуре или доградња постојеће (информационо – комуникациона инфраструктура);
- Изградња објеката *IT* центара за лакше коришћење рачунара и приступ интернету у руралним подручјима;
- Опрема (улагање у хардвере и софтвере) за *IT* центре
- Примена нових технологија, техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања. Јачање капацитета, прихватање знања кроз развој свести нивоа и типова образовања.

2.7.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развоја

Није применљиво.

2.7.4. Крајњи корисници

- Месне заједнице на територији општине Кнић;
- Физичка лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства;
- Општина Кнић.

2.7.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.7.6. Општи критеријуми за кориснике

- Број регистрованих пољопривредних газдинстава у месној заједници укључених у пројекат ;

2.7.7. Специфични критеријуми

За инвестицију 301.1. Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима: Прихватљиви корисници су месне заједнице које су донеле своје Програме развоја за 2017. Годину.

За инвестицију 301.3. Инвестиције у развој информационо – комуникационе инфраструктуре, укључујући и њену изградњу и унапређење, и омогућавања приступа услугама информационо – комуникационих технологија у комбинацији са *IT* опремом: прихватљиви корисник Општинска управа општине Кнић.

2.7.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.1.	Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима
301.3.	Инвестиције у развој информационо – комуникационе инфраструктуре, укључујући и њену изградњу и унапређење, и омогућавања приступа услугама информационо – комуникационих технологија у комбинацији са <i>IT</i> опремом

2.7.9. Критеријуми селекције

Нема критеријума.

2.7.10. Интензитет помоћи

Ова мера се финансира са 100% учешћа.

2.7.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1	Број поднетих захтева од стране месних заједница

2	Укупан број пољопривредних газдинстава корисника мере
3	Број корисника којима је омогућен приступ услугама информационо – комуникационог система – Агротис Општинске управе општине Кнић.

2.7.12. Административна процедура

За инвестицију 301.1. Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима подстицај ће се одобрити на основу Одлуке општинског већа, а све у циљу:

- Развоја и унапређења локалних планских и техничких докумената општине;
- Студијско – истраживачких радова, програми и пројекти од значаја за јединицу локалне самоуправе и за Републику Србију;
- Израда пројектно – техничке документације за изградњу и/или реконструкцију система за наводњавање.

301.3. Инвестиције у развој информационо – комуникационе инфраструктуре, укључујући и њену изградњу и унапређење, и омогућавање приступа услугама информационо – комуникационих технологија у комбинацији са *IT* опремом инвестиција ће се реализовати на основу Одлуке општинског већа и Уговора са надлежним организацијама за ову врсту посла и то:

- Изградња нове *broadband* инфраструктуре или доградња постојеће (информационо – комуникациона инфраструктура);
- Изградња објеката *IT* центара за лакше коришћење рачунара и приступ интернету у руралним подручјима;
- Опрема (улагање у хардвере и софтвере) за *IT* центре;
- Примена нових технологија, техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања. Јачање капацитета, прихватање знања кроз развој свести нивоа и типова образовања.

2.8. Назив мере: Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и увођење и сертификацију система квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

Шифра мере: 304

2.8.1. Образложење

Развојем пољопривредне производње на територији општине Кнић и растом воћарске и повртарске производње остварује се могућност и потреба за брендирањем производа и заштите географског порекла производа.

С тим у вези, потребно је за производе за које није урађена заштита географског порекла да се она изврши, као и да се посвети већа пажња промоцији и популаризацији ових производа.

2.8.2. Циљеви мере

Општи циљеви:

- Раст конкурентности уз прилагођавање захтевима домаћег и иностраног тржишта;
- Усклађивање са правилима ЕУ, њеним стандардима, политикама и праксама.

Специфични циљеви:

- Повећање прихода у домаћинствима
- Повећање степена запосленост

2.8.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој

Није применљиво.

2.8.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су физичка лица носиоци регистрованог пољопривредног газдинства.

2.8.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.8.6. Општи критеријуми за кориснике

- Да је корисник уписан у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са Правилником о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава.;

2.8.7. Специфични критеријуми

- Једно газдинство, само по једном основу може поднети захтев за ову програмску меру .

2.8.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра Инвестиције	Назив инвестиције
304.1.	Подршка брендирању производа и региона
304.2.	Подршка за заштиту географског порекла

2.8.9. Критеријуми селекције

Није планирано рангирање односно селекција корисника. Захтеви се решавају до утрошка планираних средстава по редоследу пријему захтева

2.8.10. Интензитет помоћи

За инвестицију 304.1. и 304.2. интензитет помоћи је до 80%.

2.8.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број поднетих захтева
2.	Број заштићених брендова - производа
3.	Број произвођача обухваћених маркетинг активностима
4.	Укупан број подржаних пројеката

2.8.12. Административна процедура

Подстицај ће се одобрити на основу Одлуке општинског већа. Саставни део Одлуке је Јавни позив који ће потом бити објављен на сајту општине Кнић, огласној табли Управе и сеоским месним канцеларијама.

Уз захтев, који се преузима у Општинској управи - Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља личну карту, текући рачун, доказ о регистрацији пољопривредног газдинства, предрачун или предуговор или рачун. Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине општине Кнић стара се о пријему и обради захтева и врши административну проверу испуњености услова дефинисаних Јавним позивом. Након тога Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине доноси предлог одлуке о лицима која су испунили услове конкурса, и исти доставља Комисији. Комисија, коју за реализацију ове мере, образује Општинско веће, има задатак да провери комплетност и утврди техничку исправност достављених докумената.

Након обраде формулара захтева од стране органа локалне самоуправе, ранг-листа ће бити формирана на основу критеријума рангирања. У случају када постоји више захтева са истим бројем бодова према критеријумима за рангирање, предност добија онај са ранијим датумом подношења потпуног захтева. У случају када је поднет мањи број захтева који испуњава услове и који су прихватљиви од расположивих средстава за подршку, ранг листа неће бити креирана.

Након формирања листе припрема се предлог и извештај за доделу средстава Општинском већу, које доноси одлуку о одобравању средстава за суфинансирање.

Решењем начелника Општинске управе врши се исплата средстава, на текући рачун подносиоца захтева.

Општинској управи - Канцеларији за пољопривреду и заштиту животне средине, странка доставља доказ о преносу средстава од пословне банке и/или рачун, фискални рачун, отпремницу и/или гарантни лист и слично.

Финансирање захтева вршиће се до утрошка средстава предвиђених за ову намену Одлуком о буџету општине Кнић за 2018. годину. Потенцијални корисници су обавезни да надлежном органу омогуће контролу на терену.

2.4. МЕРЕ ПОСЕБНИХ ПОДСТИЦАЈА

Назив мере: Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

Шифра мере: 402

2.9.1. Образложење

Инвестиција 402 - Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју треба да буде заснована на праћењу нових достигнућа у пољопривреди, агро - технологији, стручном усавршавању и на размени знања, искуства и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без стручне помоћи примењују иновације у производњи, маркетингу, да се изборе за пласман своје робе и опстану на тржишту, да покрену и развију непољопривредну делатност, као и друге активности везане за развој руралних средина. На недостатак знања и додатних вештина код сеоског становништва упућују и подаци да мањи број носиоца газдинстава имају стечено средње и високо стручно образовање из области пољопривреде, а највећи део носиоца газдинстава имају знање стечено дугогодишњом праксом. Општинска управа – Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине, ПССС Крагујевац, Агрономски факултет и Институт за воћарство из Чачка, удружења пољопривредних произвођача, удружења грађана, која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села су битни носиоци едукативних и информативно промотивних активности у руралним срединама. Ова мера утиче на квалитет и побољшање услова живота у сеоским срединама, на конкурентност у пољопривреди, на организационо јачање пољопривредне производње, као и на примену многих иновација у пољопривреди. Облици стицања нових знања – организовање стручних предавања, саветовања и трибина из области пољопривреде која би се организовала у току јесени или зимског периода из области воћарства, сточарства, повртарства, пчеларства и др. грана пољопривреде, за које наши пољопривредници покажу интересовање. Стручно оспособљавање је усмерено на пољопривредне произвођаче, сеоско становништво и на стручњаке локалног агросектора, из свих пољопривредних и непољопривредних области, који ће резултате стручног усавршавања користити за даљи рурални развој на подручју општине.

Организација и реализација културних манифестација, изложби и промоција пољопривреде и руралног развоја локалне самоуправе, студијских путовања ради стицања

знања и вештина и упознавања са новим технологијама у области пољопривреде и руралног развоја, путовања, смештаја и дневница учесника.

2.9.2. Циљеви мере

Општи циљеви

- едукација и упознавање са савременим трендовима и достигнућима у пољопривредној производњи, као и правилна, правовремена примена знања;
- развој пољопривреде и руралних подручја;
- повезивање свих чиниоца и актера локалног агросектора;
- доступност информацијама,
- унапређење знања,
- социјалне и економске инклузије малих и средњих газдинстава и микропредузећа у руралним срединама;
- одрживи развој, заштита свих ресурса,
- смањење миграције становништва са циљем да се млади задрже на селу, да покрену сопствени бизнис и заснују породицу ;
- упознавање младих.

Специфични циљеви

- повећање нивоа стручног знања и вештина сеоског становништва;
- примена нових технологија и иновација;
- техничко и кадровско унапређење институција укључених у систем креирања и трансфера знања;
- проширење понуде образовних и тренинг програма свих нивоа и типова образовања;
 - јачање капацитета за прихватање знања кроз развијање свести и мотивисаности за образовањем.

2.9.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није применљиво.

2.9.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници средстава ове мере су: удружења пољопривредних произвођача и одгајивача, предузетници и правна лица за пружање саветодавних и других услуга (превоз, опрема, штампа, угоститељство, услуге смештаја и сл.), научне и стручне институције.

2.9.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бинзнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.9.6. Општи критеријуми за кориснике

- Корисник средстава мора да је уписан у одговарајући регистар (Регистар привредних субјеката, Регистар научно - истраживачких установа, Регистар иновационих организација или Регистар удружења и др).
- Да активно делују најмање годину дана.

2.9.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мере не постоје специфични критеријуми.
За инвестицију 402 Корисници средстава, који спроводе едукацију тј. држе стручна предавања и трибине треба да имају неопходну школску стручну спрему, искуство у пружању услуге од минимум 3 године, одређени стручни и технички капацитет у зависности од типа и трајања услуге.

2.9.8. Листа инвестиција у оквиру мере

6.8. Листа инвестиција у оквиру мере Шифра инвестиције Назив инвестиције 305.1. Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности 305.2. Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања и тв емисије.

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.9.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере с обзиром да није предвиђено рангирање потенцијалних корисника.

2.9.10. Интензитет помоћи

Инвестиција 402.1 финансира се са 100% .

2.9.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Укупан број одржаних едукација /радионица
2.	Укупан број присутних пољопривредника на одржаним едукацијама
3.	Број пољопривредника, који су кроз едукацију прихватили и применили

	стечено знање
4.	Укупан број подржаних манифестација
5.	Број студијских путовања и учесника на тим путовањима

2.9.12. Административна процедура

Средства се одобравају на основу усвојеног програма од стране Општинског већа које потом доноси Одлуку о реализацији и начину спровођења одређене инвестиције из ове мере. За реализацију Одлуке задужује се Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине, која има задатак, да утврди да ли је достављена потребна документација и дали су испуњени прописани услови за остваривање права на коришћење средстава. Исплата средстава се врши на текући рачун корисника на основу Решења начелника Општинске управе општине или на основу Уговора што зависи од врсте инвестиције. Ова мера траје све до утрошка планираних средстава.

III Идентификациона карта

Табела 1. Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив	-		
Регион	назив	Шумадија и Западна Србија	2012	рзс*
Област	назив	Шумадијска област	2012	рзс*
Град или општина	назив	Кнић	2012	рзс*
Површина	км ²	413 km ²	2012	рзс*
Број насеља	број	36	2012	рзс*
Број катастарских општина	број	36	2012	рзс*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП) ¹	број	1 ²	2016	Правилни к
Демографски показатељи				
Број становника	број	14.237	2011	рзс**
Број становника у руралним подручјима	број	14.237	2011	рзс**
Број домаћинстава	број	4.755	2012	рзс*
Густина насељености (број становника / површина, км ²)		34		
Промена броја становника (2011/2002):	%	- 12	2011	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	%	11,96	2011	рзс**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	11,96	2011	рзс**

¹Навести да ли су на територији АП/ЈЛС идентификована насељена места или цела територија општине, односно сва насељена места на територији општине која испуњавају бар један од критеријума наведених у **Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди** („Службени гласник РС“, број 29/13) која се могу окарактерисати као подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП), имајући у виду да је МПЗЖС посредством националног стратешког документа препознало потребу да се кроз систем подршке уваже отежавајуће околности за пољопривредну производњу које постоје у овим подручјима.

²Бајчетина

Учешће становништва старијег од 65 година	%	25,48	2011	рзс**
Просечна старост	година	47,27	2012	рзс*
Индекс старења ³	индекс	199,29	2012	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	27,67	2012	рзс*
Са основним образовањем	%	22,99	2012	рзс*
Са средњим образовањем	%	43,46	2012	рзс*
Са вишим и високим образовањем	%	5,57	2012	рзс*
Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	58		
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)		брежуљкасто-брдски, планински		интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа ⁴		смоница (III), гајњача (III), алувијално земљиште (III), ливадско земљиште (II,V), подзол (IV)		интерни
Клима		умерено- континентална,		интерни
Просечна количина падавина	мм	746,8		интерни
Средња годишња температура	°C	10,46		интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)		Гружа,Рибеш,Борачка река,Честинска река, Акумулационо језеро „Гружа“,		интерни
Површина под шумом	ha	13.665	2012	рзс*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	33,08	2012	рзс*
Пошумљене површине у претходној години	ha	1,37	2012	рзс*
Посечена дрвна маса	m ³	7.959	2012	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				

³Однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

⁴Према Правилнику о катастарском класирању и бонитирању земљишта („Службени гласник РС“, број 63/2014).

Стање ресурса				
Број пољопривредних газдинстава:	број	3.941	2012	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	2.505		Управа за трезор ⁵
- породична пољопривредна газдинства	%	2.501		
- правна лица и предузетници	%	4		
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ha	19.244	2012	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%	46,59		
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало ⁶	ha, %	12.223 ha (63,51%), оранице и баште; 5.352 ha (27,81%), ливаде и пашњаци; 1.516 ha (7,87%), воћњаци; 8 ha (0,04%), виногради; 143 ha (0,74%), остало	2012	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало ⁷	ha, %	8.338 ha (68,21%), жити; 3.298 ha (26,98%), крмно биље; 150 ha (1,22%), поврће; 261 ha (2,13%), индустријско биље; 6 ha (0,04%) остало	2012	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha	4,88	2012	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha	-		интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	183	2012	рзс***
Наводњавана површина КПЗ	ha	237	2012	рзс***
Површина пољ.земљишта у јавној својини на територији АП/ЈЛС ⁸	ha	689		интерни

⁵Организациона јединица Управе за трезор на територији ЈЛС.

⁶Окућница, расадници и др.

⁷Цвеће и украсно биље, угари и др.

⁸Укључујући и утрине и пашњаке који су враћени сеоским заједницама на коришћење.

Површина пољ.земљишта у јавној својини која се даје у закуп:	ha			интерни
физичка лица : правна лица	%	-		интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	10.585 говеда; 22.257 свиња; 21.910 оваца и коза; 136.276 живине; 3.980 кошница пчела	2012	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	3.751 трактора; 374 комбајна; 23.357 прикључних машина	2012	рзс***
Пољопривредни објекти ⁹	број	15.511	2012	рзс***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	1 хладњача; 85 сушара; 5 стакленика; 201 пластеника	2012	рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ha, број пољ.газд.	11.032 ha (3.299 ПГ), минерална ђубрива; 3.056 ha (2.434 ПГ), стајњак; 7.405 ha (2.964 ПГ), средства за зашт.биља	2012	рзс***
Чланови газдинства ¹⁰ и стално запослени на газдинству:	број	9.670	2012	рзс***
(на породичном ПГ : на газдинству правног лица / предузетника)	%	99,8 : 0,2	2012	рзс***
Годишње радне јединице ¹¹	број	4.314	2012	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника ¹²	број	-		интерни
Производња пољопривредних производа¹³:	количина			

⁹Пољопривредни објекти за смештај стоке, пољопривредних производа на газдинству (кошеви за кукуруз, амбари и силоси) и пољопривредних машина и опреме.

¹⁰Укључујући и носиоца пољопривредног газдинства.

¹¹Јединица мере која представља количину људског рада утрошену за обављање пољопривредне делатности на газдинству; представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: 8 сати дневно, 225 радних дана у години.

¹²Навести број регистрованих задружних организација и удружења пољопривредних произвођача, активно функционалних на територији АП/ЈЛС

¹³Остварени обим производње најзначајнијих пољопривредних производа са становишта АП/ЈЛС.

- биљна производња	тона	18.250 кукуруз; 10.266 пшеница; 6.936 кромпир; 7.391 детелина; 5.308 луцерка; 9239 ливаде; 404 јабуке, 10.633 шљиве; 235 грожђе.	2012	рзс***
- сточарска производња	тона, лит., комада	млеко, месо, јаја, вуна, мед,...		интерни

ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

Рурална инфраструктура

<i>Саобраћајна инфраструктура</i>				
Дужина путева ¹⁴	km	135	2012	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број	3; 5.873	2012	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>				
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број	2.495	2012	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број	117	2012	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.м ³	160,3	2012	рзс*
Пречишћене отпадне воде	хиљ.м ³	-	2012	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>				
Производња и снабдевање електричном енергијом ¹⁵	број	150 трафостаница		интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>				
Објекти образовне инфраструктуре ¹⁶	број	1 предшколске установе; 3 основне и 1 средња школе;	2012/13. шк.год.	рзс*
Број становника на једног лекара	број	709	2011	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број	1.225	2011	рзс*

¹⁴Навести укупну дужину путева на територији АП/ЈЛС (укључујући државне путеве I и II реда и општинске путеве).

¹⁵Навести број објеката за производњу (хидроелектране, термоелектране и др.), трансформацију и пренос електричне енергије на територији АП/ЈЛС.

¹⁶Установе за децу предшколског узраста, основне и средње школе, високе школе и факултети на територији АП/ЈЛС.

Диверзификација руралне економије				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде	број	9670 (9648+22) ¹⁷	2012	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности ¹⁸	број	426	2012	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста ¹⁹ на територији АП/ЈЛС	број	1554 туриста (домаћи 964, страни 590) просечан број ноћења- 2,1 домаћи, 1,3 страни	2015	рзс*
Трансфер знања и информација				
Пољопривредна саветодавна стручна служба	да / не	-		интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем ²⁰	број	-		ПССС

РЗС* - „Општине и региони у Републици Србији“, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС** - Попис становништва 2011, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС*** - Попис пољопривреде 2012 (Књига пописа 1 и Књига пописа 2), Републички завод за статист. www.webrzs.stat.gov.rs

¹⁷Први податак се односи на обим радне снаге ангазоване на обављању пољопривредних активности на породичним пољопривредним газдинствима, а други у оквиру привредних друштава, предузећа, установа, задруга и других организација регистрованих за обављање пољопривредних активности.

¹⁸Осим пољопривредне, а у вези су са газдинством (нпр. прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радиност, производња енергије из обновљивих извора, узгој рибе и др.).

¹⁹Домаћи и страни.

²⁰Навести број одабраних пољопривредних газдинстава која се интензивно прате више пута годишње и број осталих пољопривредних газдинстава која се укључују у саветодавни систем на друге начине, углавном преко учешћа на групним предавањима и кроз повремене посете саветодаваца пољопривредним газдинствима.

